

Uutiset Lehdet

Lataa HS-sovellus

heidi HP

Hae

Valikko

Etusivu HS Visio Luetuimmat Uusimmat Poliitiikka Kaupunki Kulttuuri Tiede Hyvinvointi Ruoka Nyt

PÄIVÄN TIMANTTI: Vantaalle alettiin rakentaa laadukkaita pientaloja, sitten omistajat katosivat**KOMMENTTI:** Yhdysvaltain vuotojen mukaan Venäjä on pyytänyt Kiinalta sotakalustoa, ja nyt Kiina on kiusallisessa tilanteessa

Sunnuntai | Media

Fikseri ottaa Afganistanissa ison riskin

Toimittajat tarvitsevat usein ulkomailla paikallisia avustajia eli fikseriä. Heidän työnsä voi olla hengenvaarallista.

TILAAJILLE

Fikseri (vas.) ja toimittaja Maria Manner keskustelivat kattotasanteella Kabulissa. Fikserin kasvoja on sumennettu turvallisuussyistä. KUVA: KAISA RAUTAHEIMO / HS

Maria Manner HS

23.1. 2:00 | Päivitetty 23.1. 6:49

MILLAISTA oli työskennellä Talebanin hallitsemassa Afganistanissa? Kävin siellä valokuvaaja **Kaisa Rautaheimon** kanssa loppuvuodesta, ja lukijoilta on sen jälkeen tullut jutuista palautetta ja kysymyksiä.

Ryhdyin kirjoittamaan kokemuksistamme pientä juttua, mutta sitten aloin ajatella, että oikeastaan jutun pitäisi kertoa *fikseristä*.

Fikseri on ulkomaiselle medialle työskentelevä paikallinen avustaja, jota

Luetuimmat

- 1 Elintarvikkeet** | Sota synnytti ruokakriisin, ja se näkyy kohta Suomessakin. Suosikkiruoan tarjonta voi huveta.
TILAAJILLE
- 2 HS Vantaa** | Vantaalle alettiin rakentaa laadukkaita pientaloja, sitten omistajat katosivat ja puhelimet vaikenivat – ”Koko tämä kuvio on suuri puhallus”
TILAAJILLE
- 3 Kirjeenvaihtajan kommentti** | Yhdysvaltain vuotojen mukaan Venäjä on pyytänyt Kiinalta sotakalustoa, ja nyt Kiina on todella kiusallisessa tilanteessa
- 4 Päivittyvä seuranta** | Kiovassa isku kerrostaloon – Kiinan mukaan väitteet Venäjän kalusteapupyynnöstä ovat USA:n levittämää disinformaatiota
HS seuraa
- 5 Venäjän hyökkäys** | ”Kiinalle Venäjän nöyryytys olisi isku”, kommentoi Upin Mika Aaltola Twitterissä väitettä siitä, että Venäjä olisi pyytänyt Kiinalta kalustoapua
- 6 Kuvakooste** | Noin vain, arjesta tuli sotaa: Kuvat vertaavat ukrainalaisten elämää ennen ja jälkeen Venäjän hyökkäyksen
- 7 Maanpuolustus** | Venäjän hyökkäys on saanut suomalaiset reagoimaan lähes päivittäin tavoin – Kun yksi opettelee ampumaan, toinen eroaa reservistä

ilman moni ulkomaanreportaasi olisi jäänyt syntymättä. Silti heidät mainitaan jutuisa vain harvoin. Fikseri auttaa sopimaan haastatteluja, järjestää viranomaislupia, tulkkaa ja selvittää asioita. Usein fikserit ovat paikallisia toimittajia, mutta eivät aina. Facebookissa on kriisialueilla matkustavien toimittajien ryhmiä, joissa kysytään vinkkejä luotettavista fikseristä.

Kaisa Rautaheimo on käynyt Afganistanissa aiemminkin, ja lopulta löysimme fikserin hänen vanhojen kontaktiensa avulla. Hankimme myös viisumit ja media-akkreditoinnin, jonka sai Whatsapp-viestillä Talebanin tiedottajalta. Saimme kontakteja ja löysimme haastateltavia muun muassa afganistanilaisten ja ulkomaisten toimittajien sekä Suomessa asuvien afganistanilaisten avulla.

MATKAA suunnitellessamme tarkistimme, miten meidän olisi näinä aikoina syytä pukeutua. Valokuvaajan vanha tuttu, toinen kokenut fikseri Kabulista, lähetti kuvan *abayasta*, monista arabimaista tutusta mustasta pitkästä vaatteesta ja päähuvista.

Kabulissa useat naiset käyttävät kyllä edelleen housuja ja värikästä huivia, joka peittää hiukset melko väljästi. Mutta meitä oli matkassa kaksi naista ja liikuimme vieraiden miesten - siis fikserin ja autokuskin - seurassa.

”Te näytätte aivan Daesh-naisilta.”

Taleban haluaa maahan ulkomaista mediaa, eikä sukupuolomme ollut mikään ongelma ministeriöissä tai hallinnon virallisten edustajien kanssa. Kaduilla Talebanin rivisotilaat kuitenkin huomauttelivat joitakin kertoja fikserillemme siitä, että hän oli ulkomaisten naisten seurassa. Hänen ja autokuskin vuoksi meidän oli parempi pukeutua konservatiivisesti.

Mutta ei liian konservatiivisesti. Huivit tietysti valuivat hiuksiltamme, ja erään kerran kiedoin sen vuoksi valokuvaajan mustan huivin tiukemmin hänen kasvojensa ympärille. Autonkuljettaja katsoi meitä kulmiensa alta. Mitä nyt, kysyin.

”Te näytätte aivan Daesh-naisilta. Ettekö voisi vain pitää niitä tavallisesti”, hän sanoi suupieli nykien.

Daesh on terroristijärjestö Isinin toinen nimitys. Se on tehnyt Kabulissa toistuvasti terrori-iskuja.

Autokuski oli fikserin tuttava, huumorintajuinen mies, jolla oli harmaa Toyota Corolla. Se osoittautui erinomaiseksi ajopeliksi. Se on Kabulissa nimittäin niin tavallinen näky, että parkkipaikalla meinasin alvariinsa erehtyä autosta.

Jos halusimme jututtaa kaduilla talebaneja tai kuvata heidän lähellään, fikseri meni ensin neuvottelemaan heidän kanssaan. Vasta kun reitti oli selvä, hän viittilöi meidät lähemmäs. Kaikkialle fikserikään ei voinut mennä. Kun halusimme haastatella naisia kauneussalongissa, hän järjesti meille avuksi naisen, joka oli hänen entinen kollegansa. Miehenä hän ei

8 Ukrainan sota | Mariupolin iskuista levisi kuva, jossa oli loukkaantunut raskaana oleva nainen – Uutistoimisto AP kertoo naisen ja vauvan kuolleen

9 Huoltovarmuus | Ruoka on Putinin käsissä vahva ase, ja se uhkaa jo Suomen huoltovarmuutta

10 Seksi | Itsetyydytys tekee ihmiselle hyvää, ja se näkyy jopa aivokuvissa – ”Seksuaalinen nautinto on ihmisen voimakkain nautinto”, sanoo aivotutkija

TILAAJILLE

Näytä lisää

Osaston uusimmat

7:48 Filosofia | Mikä erottaa suomalaiset ja virolaiset kaikista muista kansoista? Viron tunnetuin ajattelija tietää vastauksen ja paljastaa sen nyt

TILAAJILLE

7:47 HS-haastattelu | Putinin vastustajan Mihail Hodorkovskin mielestä Putinilla on enää kolme vaihtoehtoa, joista kaksi ovat hänelle tuhoisia ja kolmanteen Hodorkovski ei usko

TILAAJILLE

13.3. 10:35 Torsti tietää | Hidastaisivatko miljoonat tuulivoimat maapallon pyörimistä?

13.3. 9:27 Historia | Talvisodan päättymistä muistellaan tänään sunnuntaina herkistynein mielin – Suomi sai sodassa paljon myötätuntoa lännestä mutta ei sotilaallista tukea, ja rauhan ehdot tyrmistyttivät

12.3. 15:00 Viikon loppuksi | Poikia pidetään riesana ja häiriönä ja silti tosipaikan tullen he ovat valmiina tehtävistä hirvittävämpään – mitä minun äitinä pitäisi nyt ajatella, mitä sanoa?

voinut astua sisään salonkiin.

MUTTA annetaan fikserin kertoa itse, millaista on työskennellä Afganistanissa fikserinä. Näin hän kirjoittaa:

”Elokuun 15. päivänä 2021 Afganistanissa otti vallan 75 000 hengen ryhmä: Taleban. Se syrjäytti hallituksen ja valtasi pääkaupungin.

Tilanne kiinnitti kansainvälisen median huomion, ja heti seuravana päivänä Kabuliin saapui kymmeniä ulkomaisia toimittajia. He tarvitsivat kuitenkin englantia puhuvia afganistanilaisia fikseireitä järjestämään asioita ja auttamaan raportoinnissa.

Useimmat afganistanilaiset eivät tiedä fikseireistä juuri mitään.

Niille, joilla oli kokemusta fikserin työstä, tarjoutui tilaisuus työnteekoon. Miljoonat ihmiset ovat menettäneet Afganistanissa työnsä vallanvaihdoksen ja sitä seuranneen talousromahduksen jälkeen.

Olen tehnyt töitä kansainväliselle medialle fikserinä ja tulkkina vuodesta 2014. Journalistina ymmärrän kansainvälisen median merkityksen, ja olin valmis tekemään yhteistyötä ulkomaisten toimittajien kanssa siitä huolimatta, että riskit olivat hengenvaarallisia. Uskon, että kansainvälisellä medialla voi olla tärkeä rooli afganistanilaisten viestin välittämisessä maailmalle, sillä maailma oli unohtanut afganistanilaiset. Toisaalta tiesin, että muuten olen työtön määräämättömän ajan, sillä yritys, jolle työskentelin, joutui lopettamaan toimintansa.

Mutta kuten kaikki muutkin fikserit, mietin riskejä kaksi kertaa. Ulkomaalaisten rinnalla työskentely on pitkään ollut talebanien silmissä suuri synty, ja rangaistus on ollut kuolema. Siksi tuntui vaikealta ajatella, että joutuisin fikserin työssä kohtaamaan talebaneja.

Myöskään talebanit eivät tunteneet sanaa ”fikseri”, joten he kutsuivat meitä ”tulkeiksi”. He ovat aina pitäneet tulkkeja pahimpina vihollisinaan. Siksi juuri kukaan ei nyt halunnut työskennellä fikserinä ulkomaisille toimittajille.

”Kasvatimme kyllä parran ja aloimme pukeutua perinteisiin afganistanilaisiin vaatteisiin. Talebanin silmissä olimme silti yhä vihollisia.”

Ulkomaiset toimittajat tiesivät, että uusi hallitus ei vahingoita heitä, sillä talebanit tarvitsevat maailman tunnustusta. Silti toimittajilla oli erilaisia varotoimia.

Yksi ulkomainen toimittaja kieltäytyi työskentelemästä Kabulissa kokeneen fikserin kanssa vain siksi, että tämä oli hazara. Toimittaja sanoi minulle, että hän ei halunnut joutua vaikeuksiin, sillä hän uskoi, että Taleban saattaisi suhtautua kielteisesti hazaroihin.

11.3.15:35 **Koronavirus** | Sota jätti koronan varjoonsa, mutta milloin pandemia oikeasti loppuu? Viisi asiantuntijaa antoi HS:lle arvionsa: Näin meille kenties käy

TILAAJILLE

11.3.14:36 **Historia** | Myyttinen muukalaislegioona, ”aivokuollut Nato” ja ikioma ydinase – Pariisiin itäpuolella säilytetään Ranskan asemahdin pelottavimpia osia

TILAAJILLE

6.3.14:09 **Ukrainan sota** | Sodan etenemistä seurataan tiiviisti Helsingin Pukinmäen ”tilannehuoneessa”: Suomalaisryhmä teki tarkan kartan, jota sotilasasiantuntijatkin kommentoivat

TILAAJILLE

6.3.13:06 **Naisen kylkiluu** | Suomalainen Ukraina-rukous: Niin kauan kuin meitä itkettää, on toivoa, sillä eniten itkettää hyvyys ja urheus

6.3.9:19 **Usko Siskoa** | Ovatko venäjän ja ukrainan kielet kuin suomi ja viro?

Näytä lisää

Uusimmat

11:00 **Päivityvä seuranta** | Kioassa isku kerrostaloon – Kiinan mukaan väitteet Venäjän kaluste-apupyynnöstä ovat USA:n levittämää disinformaatiota

HS seuraa

10:56 **Salibandy** | Pudotuspelit alkavat taas Espoon derbyllä

10:56 **Jalkapallo** | Miksi Messi näyttää tavalliselta kuolevaiselta? Syyt löytyvät sekä miehestä että joukkueesta

10:53 **HS Ukrainassa** | Alexandra Volovykova ja Dima Matuševskiy viettivät viikon Harkovassa pommisuojaissa ennen pakomatkaa, jonka varrella he päättivät sanoa ”tahdon”

Meillä fikseillä ei ollut juuri varotoimia käytettävissämme. Kasvatimme kyllä parran ja aloimme pukeutua perinteisiin afganistanilaisiin vaatteisiin. Talebanin silmissä olimme silti yhä vihollisia.

Johtajiensa käskystä Talebanin taistelijat ovat kuitenkin käyttäytyneet odottamattoman kohteliaasti, joskus jopa yhteistyöhaluisesti. Mutta se koskee vain ulkomaisia toimittajia, ei paikallisia. Vain viikko sen jälkeen, kun Taleban oli vallannut maan, he pidättivät ja pahoinpitelivät vakavasti useita paikallisia toimittajia Kabulissa.

Koska fikserit tekevät työtä ulkomaisten toimittajien kanssa, Talebanin edustajat ovat uhkailleet ja painostaneet meitä toistuvasti. Valvoakseen ulkomaisten toimittajien juttuja Talebanin mediaedustajat ovat vaatineet fikseireitä toimittamaan näytille juttuja, joita nämä ovat olleet tekemässä. Fiksereille on kerrottu, että he ovat vastuussa, jos julkaisut sisältävät propagandaa.

Joskus talebanit ovat myös syyttäneet fikseireitä vakoilusta ulkovaltojen hyväksi, vain siksi, että artikkeleissa on kerrottu, mitä tavalliset ihmiset Talebanista ajattelevat. Lyhyesti sanottuna he yrittävät kontrolloida kansainvälistä mediaa painostamalla fikseireitä.

Toisinaan myös Talebanin taistelijat kaduilla ovat uhkailleet ja nöyryyttäneet fikseireitä julkisesti.

Vihainen Talebanin komentajan henkivartija uhkasi kerran tappaa minut, kun tulkkasin haastattelua Kabulin kadulla. Hän sanoi, että hän ampuu minua päähän, jos tulkkauksessani on väärin yksikin asia.

Joskus he ovat myös nöyryyttäneet fikseireitä kutsumalla meitä vääräuskoisten palvelijoiksi.

Television työkentely on haastavampaa kuin sanomalehdistölle tehty työ, sillä talebanien silmissä sanomalehdet eivät ole niin tärkeitä kuin televisio.

Talebaneilla on joitakin perussääntöjä toimittajille ja fikseireille. Sotilaskohteista tai muista tietyistä paikoista ei saa ottaa kuvia. Mediaviranomaisilta täytyy pyytää lupa, jos haluaa matkustaa raportoimaan muihin maakuntiin, ja paikallisviranomaisille täytyy kertoa etukäteen raportoinnista ja pyytää lupa kuvaamiseen.

Toisinaan ulkomaiset toimittajat ovat rikkoneet näitä sääntöjä, mikä voi vaarantaa fikserien hengen. Nämä toimittajat ovat tienneet, että Taleban korkeintaan lähettää heidät takaisin kotimaahansa, mutta fikseireitä se voi pidättää ja kiduttaa.

Me fikserit olemme ottaneet isoja riskejä, mutta uskon, että olemme tehneet palveluksen kansallemme.

On ollut kova paikka huomata, että palatessaan kotimaahansa useimmat toimittajat esiintyvät mediassa sankareina. He eivät puhu mitään riskeistä, joita fikserit ovat ottaneet, jotta toimittajat ovat kyenneet tekemään työnsä.”

10:50 **Ukrainan sota** | Mariupolin iskuista levisi kuva, jossa oli loukkaantunut raskaana oleva nainen – Uutistoimisto AP kertoo naisen ja vauvan kuolleen

10:45 **Kuvakooste** | Noin vain, arjesta tuli sotaa: Kuvat vertaavat ukrainalaisten elämää ennen ja jälkeen Venäjän hyökkäyksen

10:40 **Formula 1** | McLaren nimesi kolme vaihtoehtoa koronatautiin sairastuneen Daniel Ricciardon tuuraajaksi

10:18 **HS:n pörssipalvelu** | Helsingin pörssi avasi nousuun, Kiinan ja Hongkongin osakkeet laskivat rajusti, Venäjä uhkaa WSJ:n mukaan maasta lähtevien yritysten johtajia pidätyksellä – Lue sodan tärkeimmät talousvaikutukset

10:12 **Elintarvikkeet** | Sota synnytti ruokakriisin, ja se näkyy kohta Suomessakin. Suosikkiruoan tarjonta voi huveta.

 TILAAJILLE

10:12 **Kolumni** | Ukrainassa käydään nyt sotaa, jollaista ei enää pitänyt sytyä

[Näytä lisää](#)

Turvallisuussyistä fikserin kirjoitus julkaistaan nimettömänä. Englannista kääntänyt Maria Manner.

↗ Jaa [Tallennettu](#) [Kommentoi](#) [Ilmoita asiavirheestä](#)

Artikkeliin liittyviä aiheita

[Afganistan](#) + [Journalismi](#) + [Media](#) + [Taleban](#) +

[Maria Manner](#) +

Kommentit (1)

Uusin ensin Vanhin ensin Suosituin ensin

[i](#) Tätä artikkelia voit kommentoida vain omalla nimellä. [Lue lisää](#)

Pekka Kostamo

23.1. 3:57

[Ilmoita asiaton viesti](#)

Kyllähän hyvä fixeri on siviilillekin kullan arvoinen heti kun "lingua franca" eli huono englanti ei enään toimi. Asentajat ja kouluttajat sen hyvin tietävät.

[Vastaa viestiin](#) [Hyvin argumentoitu \(28\)](#)

Kirjoita kommentti

Luitko jo nämä?

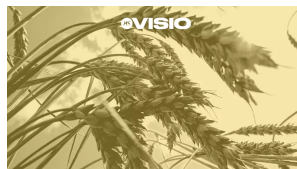
HS Vantaa | Vantaalle alettiin rakentaa laadukkaita pientaloja, sitten omistajat katosivat ja puhelimet vaikenivat – ”Koko tämä kuvio on suuri puhallus”

[7:34](#)

Elintarvikkeet | Sota synnytti ruokakriisin, ja se näkyy kohta Suomessakin. Suosikkiruoan tarjonta voi huveta.

[10:12](#)

OIKOTIE

Myyntiedustaja
Arla Oy

Asiakaskokemuksjohtaja
Suomen Standardisoimisliitto SFS ry

Lead Design Engineer
ANDRITZ Oy

TUTKIMUSJOHTAJA, DIRECTOR OF RESEARCH
Suomen Syöpärekisteri, Finnish Cancer...

Toimitusjohtaja
Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy

IT-arkkitehti, sähköinen identiteetti
Tampereen yliopisto

SENIOR ADVISOR, DEEP TECH STARTUPS
Business Finland Oy

Aluepäällikkö, Pohjois-Suomi
Teknologiateollisuus ry

Process Owner, Accounts Payable
Finnlines Oyj

Johtaja
Säteilyturvakeskus (STUK)

Asianajaja / Juristi, asuminen ja...
Asianajotoimisto Fenno Oy

Teknisten palveluiden päällikkö
Realia Group Oy

[KATSO KAIKKI TYÖPAIKAT](#) >

Ukrainan Käärmesaarelta on saatu ensimmäinen selkeä satelliittikuva Venäjän väitetyn tuhoiskun jälkeen – venäläisten kertomus joutuu outoon valoon

Kommentti: Rauhan hinta voi olla kova kaikille

WSJ: Venäjän viranomaiset uhanneet länsimaisten yritysten johtajia pidätyksillä – Bidenin neuvonantaja varoittaa Kiinaa seurauksista, jos maa auttaa Venäjää

Kuva haavoittuneesta synnyttäjästä järkytti maailmalla – AP: Nainen ja lapsi eivät selvinneet

Kommentti: Yli sata koronaan kuollutta viikossa ei hetkauta enää ketään – yksi kuva kertoo miten viruksesta tuli ”hiljainen niittäjä”

Venäläismiljardööri Melnitshenko: Sodan täytyy loppua